

Hoe

zit het met uw...

Hans van Dijk

Hans van Dijk is zelfstandig adviseur en interim-manager.

E-mail: hvdijk@developmentconsult.nl.

Persoonlijke verhaal

De nieuwe bestuurder vertelde het verhaal van haar jongste zoon. Het wilde allemaal niet lukken op school. Dat is geen gemakkelijk verhaal, want hoe is het nu mogelijk dat een kind met intelligente, warme, betrokken ouders, niet weet te slagen in ons onderwijssysteem? Als je ouders nu in scheiding lagen, alcoholverslaafd of borderline waren, dan was dat allemaal te begrijpen, maar een gezonde jongeman uit een harmonieus gezin moet toch een diploma kunnen behalen? Uiteindelijk vond de zoon een combinatie van leren en werken die hem paste. De zoon kocht al snel een kekke auto, veel stoerder dan die van moeder met haar topbaan. Eind goed al goed.

De boodschap van dit verhaal was natuurlijk dat we als docenten altijd vertrouwen moeten houden in onze jongeren en ze altijd moeten blijven steunen in het vinden van hun eigen weg. En dat de beste opleiding wel eens op een ander niveau kan liggen dan je gehoopt had. Die boodschap kwam glashelder over en omdat het via een persoonlijke ontboezeming verteld werd, ontstond er een voelbare verbinding tussen de nieuwe leidinggevende en de aanwezige docenten en teamleiders. De kracht van verhalen is groot, zeker als het een persoonlijk verhaal is.

Zelf vertel ik het verhaal wel eens van mijn neef(je). Hij is dyslectisch en het was voor mij een openbaring om dat van dichtbij mee te maken. Er was voor hem maar een manier om Nederlands en Engels tot een voldoende te brengen, namelijk door eindeloos te oefenen. Zijn uitstekende docenten reikten hem veel oefenmateriaal aan waar hij thuis via internet aan kon werken. Ik vermoed dat hij over de jaren wel tienmaal meer uren heeft geoefend dan zijn klasgenoten. Toen hij zijn havodiploma in ontvangst nam, was zijn en mijn gevoel hetzelfde: het onmogelijk geachte was toch gelukt.

Het boek *Verhalen verbinden* is geschreven voor docenten in alle vormen van onderwijs. De bevroegen auteurs hebben een handleiding opgesteld voor het vertellen van een goed verhaal, uiteraard gelardeerd met vele verhalen. Voor de leraar en voor de schoolleider geldt dat verhalen vanuit je eigen ervaring het sterkst overkomen. Natuurlijk heeft die persoonlijke invalshoek zijn grens. Al te veel persoonlijke ontboezemingen worden gênant. Maar de authenticiteit van je verhaal maakt de verbinding met de toehoorder en het siert de leider dat hij zich durft te laten zien.

Ieder van ons gebruikt verhalen bij de boodschappen die je wil overbrengen en natuurlijk vertellen we liever succesverhalen dan mislukkingen. Toch zijn verhalen zonder *happy end* soms indringender. Ik krijg regelmatig verhalen van ouders die er moeite mee hebben dat hun kinderen (in hun ogen) slecht presteren. Ze lijken op de verhalen van schoolleiders over docenten die slecht functioneren. Ze ademen een soort wanhoop: ik heb alles geprobeerd en niets helpt. Ook die verhalen kunnen een succesverhaal worden, maar er is geen panacee. Het recept moet je zien te ontdekken. Dat maakt die wanhoopverhalen misschien wel interessanter dan de succesverhalen, al vertellen we ze pas als we de sleutel tot de oplossing gevonden denken te hebben. ■

Leestip

- Harst, A. van der, Berg, B. van den, & Fortuin-van der Spek, C. (2007). *Verhalen verbinden: Ruimte voor vertellen op school*. Amersfoort: CPS.

Tip: geef het boek na het lezen door aan de sectie Nederlands.